

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΕΚΘΕΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ**

**ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ
ΤΟΥ ΠΑΤΤΙΧΕΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΛΥΚΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΑΡ. ΦΑΚ. ΑΙΤΗΣΗΣ Α/279/21)**

**ΕΙΔΙΚΗ ΖΩΝΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ: «ΑΛΥΚΕΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ»
(CY6000002)**

Αρ. Φακ. 02.15.003.001 και 02.15.004.053.001

Η Έκθεση Πληροφοριών για το έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή, από το Δήμο Λάρνακας μέσω επιστολής με Αρ. Φακ. Τ.Υ. Α/279/21.Ε.1713 και ημερομηνία 13/12/2021 για αξιολόγηση σύμφωνα με τους Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 έως 2021, όσο και με τους Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμους του 2003 έως 2015. Συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπόψη τον σχεδιασμό του έργου, διενεργήθηκε προέλεγχος επιπτώσεων στην προστατευόμενη περιοχή και η Έκθεση Προελέγχου Εκτίμησης Επιπτώσεων με βάση το άρθρο 16 των Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015 εκδόθηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος τον Ιανουάριο του 2022. Η εν λόγω Έκθεση Προελέγχου κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το έργο δεν θα έχει επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή, λόγω του επανασχεδιασμού και της αναδιαμόρφωσης που έγινε με τις εισηγήσεις των αρμόδιων αρχών διαχείρισής της.

Μετά την έκδοση της Έκθεσης Προελέγχου, ακολούθησε, τον Ιανουάριο του 2022 η έκδοση Αιτιολογημένης Διαπίστωσης με βάση το άρθρο 24 των Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2021, στην οποία τέθηκαν συγκεκριμένοι όροι για την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το 2023 και σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα, ο Δήμος έχει προβεί σε αλλαγές στο σχεδιασμό του έργου, όπου καταργείται το skatepark, οι αθλητικές εγκαταστάσεις (γήπεδα κλπ.) και κάποιοι χώροι στάθμευσης. Επίσης όλα τα μονοπάτια και χώροι στάθμευσης θα είναι με πουρί.

Στις 16/04/2024 συνεδρίασε η Ad hoc Επιτροπή για αξιολόγηση των αλλαγών στο σχεδιασμό του έργου. Στην εξέταση του έργου έλαβαν μέρος τα μέλη με εξειδικευμένες γνώσεις της Ad hoc Επιτροπής που είναι εκπρόσωποι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Δασών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ) και

του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica). Η παρούσα έκθεση ετοιμάστηκε σε συνεργασία με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το έργο (Α/279/21) αφορά την αναδιαμόρφωση της περιοχής του Πατίχειου Πάρκου Λάρνακας. Το έργο χωροθετείται στο τεμάχιο Φ/ Σχ. 40/ 64Ε2, Αρ. Τεμαχίου: 298, με συνολική έκταση 381.609 τ.μ., ενώ η συνολική έκταση του πάρκου εντός του τεμαχίου ανέρχεται στα 195.528 τ.μ..

Ο αρχικός σχεδιασμός του έργου περιλάμβανε κυρίως:

- Χώρους στάθμευσης
- Διαμόρφωση εισόδων (Σημεία Α, Β, Γ, Δ, Ε και Ζ)
- Χώρο Εστίασης
- Χώρους Υγιεινής
- Αποθήκη Καθαριστικών
- Skatepark
- Ανοικτό γυμναστήριο
- Βοτανόκηπο
- Πάρκο σκύλων
- Παιδική Χαρά
- Αναδιαμόρφωση εισόδου στο υφιστάμενο αμφιθέατρο
- Αθλητικές Εγκαταστάσεις (κεντρικό κτήριο με 4 εξωτερικά γήπεδα – γήπεδα αθλοπαιδιών)
- Μονοπάτια με πλακόστρωτο και χωμάτινες διαδρομές
- Υπερυψωμένο πεζόδρομο γύρω από το Πατίχειο Αμφιθέατρο

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που στάληκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος στις 27/03/2024, ο σχεδιασμός του έργου έχει αλλάξει με την αφαίρεση όλων των γηπέδων αθλοπαιδιών, τους χώρους στάθμευσης πλην του χώρου στάθμευσης παρά τη Λεωφόρο Αρτέμιδος και την Οδό Ηπείρου, καθώς και το skatepark. Επιπρόσθετα, ο χώρος στάθμευσης παρά τη Λεωφ. Αρτέμιδος θα μειωθεί, ενώ το μέσο ύψος της πεζογέφυρας διαμορφώνεται στα 4,5 μέτρα και το μέγιστο ύψος στα 7,6 μέτρα σε σημείο όπου υπάρχει φυσικό κοίλωμα του εδάφους με δέντρα, ώστε να μην επηρεάσει τη βλάστηση.

2. Χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και της περιοχής μελέτης

2.1 Χαρακτηριστικά της περιοχής Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Αλυκές Λάρνακας»

Η προστατευόμενη περιοχή «Αλυκές Λάρνακας» καθορίστηκε ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) λόγω της παρουσίας σημαντικών τύπων οικοτόπων οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ. Η περιοχή των Αλυκών είναι ένα σύμπλεγμα βιοτόπων και αποτελείται από τέσσερις κύριες λίμνες, την Αλυκή (Μεγάλη Λίμνη), τη λίμνη του Αεροδρομίου (Μικρή Λίμνη), την Ορφανή και τη λίμνη Σορό, οι οποίες αποτελούσαν μια μεγάλη λίμνη, που κατακερματίστηκε λόγω των υποδομών (αεροδρόμιο, δρόμοι και γεωργία), ενώ παραλιακά στα ανατολικά της Ορφανής υπάρχει και η λίμνη Σπύρος. Οι λίμνες αυτές είναι μοναδικές στο είδος τους για την Κύπρο.

Οι λίμνες αποτελούν τον οικοτόπο προτεραιότητας 1150* λιμνοθάλασσα. Η απομόνωση του οικοσυστήματος των Αλυκών από τη θάλασσα είχε ως αποτέλεσμα να μην εισέρχεται απευθείας θαλασσινό νερό για την πλήρωσή τους, με συνέπεια να ξηραίνονται πλήρως το καλοκαίρι και η πλήρωσή τους με νερό να γίνεται μόνο κατά τη χειμερινή και εαρινή περίοδο. Το υδατικό ισοζύγιο των Αλυκών εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις βροχοπτώσεις. Οι λίμνες (λεκάνες των Αλυκών) αποτελούν το χαμηλότερο σημείο της ευρύτερης περιοχής και για το λόγο αυτό δέχονται απορροές από τις γύρω περιοχές και τροφοδοτούνται από τις βροχοπτώσεις οι οποίες είτε απορρέουν από την ευρύτερη περιοχή είτε καταλήγουν στις Αλυκές μέσω των χειμάρρων που εισρέουν σε αυτές.

Στο οικοσύστημα των Αλυκών απαντούν τρία βασικά είδη καθοριστικής σημασίας (keystone species) για τη διατήρηση της ισορροπίας της τροφικής αλυσίδας. Αυτά είναι το φυτοπλαγκτονικό είδος *Dunaniella salina* που βρίσκεται στη βάση της τροφικής αλυσίδας και τα δύο ζωοπλαγκτονικά είδη ανοστράκων, το *Artemia salina* και το *Phallocryptus spinosa*. Η αλατότητα στο σύμπλεγμα των Αλυκών είναι υψηλή και οι διακυμάνσεις της είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για τη διατήρηση του κύκλου ζωής των ανόστρακων καρκινοειδών που αποτελούν τροφή των φλαμίνγκο. Συγκεκριμένα, με την εισροή σημαντικών ποσοτήτων γλυκού νερού, μειώνεται η αλατότητα επιτρέποντας την εκκόλαψη των κύστεων των ανοστράκων και τη συνέχιση του κύκλου ζωής τους στις Αλυκές.

Οι τύποι φυσικών οικοτόπων της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνουν επίσης: μονοετή βλάστηση της παλιρροιακής ζώνης (1210), πρόσκοπες, μονοετείς κοινότητες σε λασπώδεις και αμμώδεις ζώνες (1310), μεσογειακά αλοφυτικά λιβάδια (*Juncetalia maritimi*), μεσογειακές και θερμο-ατλαντικές αλόφιλες λόχμες (1420 - *Arthrocnemetalia fruticosi*), πρωτογενείς κινούμενες θίνες (2110), φρύγανα με *Sarcopoterium spinosum* (5420 - Cisto-Micromerietea), ξηροφυτικούς λειμώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (6220* - Thero-Brachypodietea) και παραποτάμιους θαμνώνες (92D0 – Nerio-Tamaricetea).

Στις Αλυκές Λάρνακας έχουν καταγραφεί συνολικά οκτώ σημαντικά είδη χλωρίδας, τα οποία έχουν αξιολογηθεί στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου και ανήκουν σε κατηγορία κινδύνου. Αυτά είναι: *Ophrys kotschyi* (VU), *Carchys scabra* (EN), *Crypsis factorovskyi* (VU), *Erodium crassifolium* (VU), *Filago mareotica* (VU), *Galium divaricatum* (VU), *Limonium mucronulatum* (CR, τοπικό ενδημικό), *Suaeda aegyptiaca* (EN).

Η πανίδα της περιοχής περιλαμβάνει 12 είδη ερπετών και αμφιβίων ενώ υπάρχουν καταγραφές, πλησίον ή εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής, δύο ειδών νυχτερίδων.

Οι στόχοι διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνουν: διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης όλων των τύπων φυσικών οικοτόπων που παρατηρούνται στην περιοχή, διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης του υδατικού ισοζυγίου και υδροτοπικού οικοσυστήματος και της ποιότητας του νερού, διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους *Ophrys kotschyi και άλλων ειδών χλωρίδας (ενδημικά και σπάνια). Επιπρόσθετα, ειδικό διαχειριστικό στόχο αποτελεί και η βελτίωση/αναβάθμιση και αποκατάσταση της τρέχουσας κατάστασης των οικοτόπων που βρίσκονται σε μη ικανοποιητική-ανεπαρκή ή και κακή κατάσταση διατήρησης, καθώς και η διατήρηση της συνεκτικότητας της περιοχής του Δικτύου.

2.2. Χαρακτηριστικά της περιοχής Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Αλυκές Λάρνακας»

Οι Αλυκές Λάρνακας αποτελούν έναν από τους λίγους και σημαντικότερους υγρότοπους της Κύπρου και έχουν χαρακτηριστεί ως Υγρότοπος Διεθνούς Σημασίας (Σύμβαση Ramsar για την προστασία των υγροτόπων). Είναι μοναδικές στο είδος τους για την Κύπρο.

Συνολικά στις Αλυκές έχουν καταγραφεί 228 είδη πτηνών, από τα οποία 42 φωλιάζουν στην περιοχή. Η περιοχή καθορίστηκε ως ΖΕΠ για τέσσερα είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/EK) που αναπαράγονται στην περιοχή σε σημαντικούς αριθμούς, για εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ και για την ομάδα των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών.

Τα είδη καθορισμού που φωλιάζουν στη ΖΕΠ είναι: *Charadrius alexandrinus* (νανοπλουμίδι), *Himantopus himantopus* (καλαμοκαννάς), *Vanellus spinosus* (πελλοκατερίνα) και *Melanocorypha calandra* (μαυροτράσιηλος). Τα εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ είναι: *Phoenicopiterus ruber* (φλαμίνγκο, στην αποδημία και το χειμώνα), *Grus grus* (γερανός, στην αποδημία), *Grus virgo* (νυφογερανός, στην αποδημία), *Oxyura leucocephala* (κεφαλόπαπια, το χειμώνα), *Numenius arquata* (νερομπεκάτσα, στην αποδημία και το χειμώνα), *Egretta garzetta* (χιονάτη, στην αποδημία), *Charadrius alexandrinus* (νανοπλουμίδι, στην αποδημία και το χειμώνα), *Glareola pratincola* (νεροχελίδονο, στην αποδημία), και *Tadorna tadorna* (αλάουρτος, το χειμώνα).

Η ομάδα καθορισμού των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών αποτελείται από ένα μεγάλο αριθμό ειδών. Στο σύνολο τους τα υδρόβια αυτά ξεπερνούν τακτικά τις 10.000 και κατά την αποδημία ή/και τον χειμώνα, μπορεί να φτάσουν μέχρι τις 20.000 άτομα (π.χ. Φλαμίνγκο).

Οι στόχοι διατήρησης της ΖΕΠ περιλαμβάνουν τη διατήρησή της σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης μέσω της κατάλληλης προστασίας και διαχείρισης των ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού που φωλιάζουν σε αυτή, τη διατήρηση της παρουσίας των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων ειδών χαρακτηρισμού, τη διατήρηση της παρουσίας των άλλων φωλεάζοντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα I: *Burninus oediconemus* (τρουλλουριά), *Sterna hirundo* (θαλασσογλάρονο), *Sternula albifrons* (γλαρόνι), *Coracias garrulus* (κράγκα), *Oenanthe cypriaca* (σκαλιφούρτα) και *Sylvia melanothorax* (τρυπομάζης).

Σύμφωνα με το διαχειριστικό σχέδιο για τη ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» η τιμή στόχου για την ομάδα των αποδημητικών / διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών για τις Αλυκές Λάρνακας είναι 10.000-20.000 άτομα υδρόβιων πουλιών τον χειμώνα ή/και την άνοιξη.

2.3. Χαρακτηριστικά της άμεσης περιοχής

Η άμεση περιοχή περιλαμβάνει το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου που εμπίπτει εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής. Το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου αποτελείται από τον χώρο του Παττίχειου Πάρκου στο οποίο λειτουργεί και το Παττίχειο Δημοτικό Αμφιθέατρο, ενώ μεγάλο μέρος του τεμαχίου καταλαμβάνεται από εν ενεργεία στρατόπεδο. Το Παττίχειο Πάρκο καλύπτεται εξολοκλήρου από φυτεύσεις επιγενών ειδών (συμπεριλαμβανομένου και χωροκατακτητικών ξένων ειδών όπως η ακακία). Αποτελεί εξ ολοκλήρου ανθρωπογενές περιβάλλον με φυτεύσεις, πεζόδρομους, υποδομές φωτισμού, αμφιθέατρο εκδηλώσεων κ.α. Ο χώρος του Παττίχειου Πάρκου λειτουργεί ως ζώνη ανάσχεσης (buffer zone) μεταξύ του πυρήνα της προστατευόμενης περιοχής και του αστικού ιστού, ώστε να μειώνονται οι οχλήσεις από την ανθρώπινη παρουσία και δραστηριότητα στην άμεση περιοχή και σε αυτόν δεν εντοπίζεται κανένα από τα αντικείμενα προστασίας της προστατευόμενης περιοχής.

3. Αξιολόγηση επιπτώσεων στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ) Αλυκές Λάρνακας

Από το εν λόγω έργο δεν αναμένονται άμεσες επιπτώσεις στα αντικείμενα προστασίας της προστατευόμενης περιοχής, καθώς δεν προκύπτει καμία απώλεια φυσικών οικοτόπων, ούτε ενδιαιτημάτων ειδών χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής. Ενδέχεται όμως να προκύψουν έμμεσες επιπτώσεις από αυξημένες οχλήσεις (ηχορύπανση, φωτορύπανση) και την αύξηση της επισκεψιμότητας στην προστατευόμενη περιοχή, συσσωρευτικά με άλλα προγραμματιζόμενα έργα στην ευρύτερη περιοχή όπως το

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στην περιοχή του παλιού Λεπροκομείου, για το οποίο αναμένεται σύντομα η προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού.

Αναλυτικά οι δυνητικές επιπτώσεις παρουσιάζονται πιο κάτω.

3.1 Όχληση από Θόρυβο και Φωτορύπανση

Κατά τη φάση κατασκευής του έργου, αναμένονται οχλήσεις από χωματοургικές και κατασκευαστικές εργασίες, οι οποίες όμως θα περιορίζονται εξ ολοκλήρου στον χώρο του Πατίχειου Πάρκου που δεν αποτελεί ενδιαίτημα ειδών χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής. Τα είδη χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής εντοπίζονται κυρίως στις όχθες των Αλυκών, στις εκτάσεις με αλοφυτική βλάστηση και στα καλλιεργούμενα τεμάχια.

Οι ήχοι από τις κατασκευαστικές και χωματοургικές εργασίες ενδέχεται να προκαλέσουν όχληση στα είδη ωθώντας τα να μετακινηθούν προς άλλες περιοχές μακρύτερα από το Πάρκο. Η όχληση όμως αυτή θα είναι προσωρινή και με την ολοκλήρωση των έργων, τα είδη αυτά αναμένεται να επιστρέψουν στις περιοχές πλησίον του Πάρκου. Σημειώνεται ότι το υφιστάμενο ακουστικό περιβάλλον στην περιοχή είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένο λόγω κυκλοφοριακού φόρτου επί της Λεωφόρου Αρτέμιδος και της οικιστικής περιοχής και η συνεισφορά του έργου στα επίπεδα του εκπεμπόμενου θορύβου, δεν αναμένεται να είναι σημαντική.

Όσον αφορά τη φωτορύπανση, η λειτουργία του έργου, ενδεχομένως να δημιουργήσει αυξημένα επίπεδα φωτισμού και όχληση των ειδών πτηνοπανίδας, που όμως περιορίζεται από την ύπαρξη δέντρων τα οποία παρεμποδίζουν τη διάχυση του φωτός και τον καθορισμό χρονικών περιορισμών στον τύπο φωτισμού και στη λειτουργία του, τόσο στους χώρους του πάρκου όσο και του καφεστιατορίου.

3.2 Όχληση από αυξημένη ανθρώπινη παρουσία

Η λειτουργία του έργου αναμένεται να οδηγήσει σε αυξημένη ανθρώπινη παρουσία στο χώρο του Πατίχειου Πάρκου που όμως δεν αποτελεί ενδιαίτημα ειδών χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής. Επισημαίνεται επίσης ότι οι Αλυκές Λάρνακας δέχονται ετήσια πολύ μεγάλο αριθμό επισκεπτών, που περιλαμβάνουν και πολύ μεγάλο αριθμό ξένων τουριστών. Ιδιαίτερα την περίοδο που κατακρατείται νερό εντός των λιμνών και καταγράφονται μεγάλοι αριθμοί από φλαμίνγκο, το πρόβλημα επιδεινώνεται, με τους επισκέπτες να κινούνται στην περιοχή εκτός των μονοπατιών και να εισέρχονται στη λίμνη, προκαλώντας σημαντικές οχλήσεις στα φλαμίνγκο αλλά και καταπάτηση αλοφυτικής βλάστησης. Ως εκ τούτου, η αναδιαμόρφωση του Πατίχειου Πάρκου, μπορεί να συνεισφέρει στη μείωση των επιπέδων όχλησης με τη συγκέντρωση των επισκεπτών εντός του Πάρκου, προσφέροντας επιπρόσθετο σημείο ενδιαφέροντος, ώστε να μειωθούν τα φαινόμενα άναρχης μετακίνησης εκτός μονοπατιών και εντός της λεκάνης της λίμνης.

3.3 Συσσωρευτικές επιπτώσεις

Στην ευρύτερη περιοχή εντοπίζεται το αεροδρόμιο Λάρνακας (1,5 km νότια της ανάπτυξης) καθώς και αρκετές υφιστάμενες ανθρωπογενείς δραστηριότητες και υποδομές (οικιστικές αναπτύξεις, οδικό δίκτυο, στρατιωτικές εγκαταστάσεις, ξενοδοχειακές μονάδες, εστιατόρια, φωτοβολταϊκά πάρκα κλπ.). Επιπρόσθετα, στην περιοχή του παλιού Λεπροκομείου (σε απόσταση περίπου 500 – 600 μέτρων από το Πατίχειο Πάρκο), προγραμματίζεται η κατασκευή και λειτουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, για το οποίο αναμένεται σύντομα η προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού.

Οι συσσωρευτικές επιπτώσεις αφορούν την αυξημένη επισκεψιμότητα η οποία αναμένεται να προκαλέσει αύξηση της έντασης του θορύβου, πέριξ των χώρων του προτεινόμενων έργων. Παρόλα αυτά δεν αναμένεται να επιβαρυνθεί σημαντικά το ήδη υφιστάμενο ακουστικό περιβάλλον της περιοχής.

Επίσης, η αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου, λόγω της λειτουργίας όλων των προτεινόμενων έργων θα είναι μικρής έντασης σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση. Από την άλλη, η αύξηση επιπέδων φωτισμού κατά τη λειτουργία των προτεινόμενων έργων, μπορεί να ρυθμιστεί αποτελεσματικά λόγω του χαμηλού ύψους των κτιρίων και των χρονικών περιορισμών στη λειτουργία τους.

4. Συμπεράσματα

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ και ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας», διαπιστώθηκε ότι η κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, μπορεί να προχωρήσει μόνο αν εφαρμοστούν συγκεκριμένα μέτρα μετριασμού για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της φωτορύπανσης και ελαχιστοποίηση των οχλήσεων στα είδη χαρακτηρισμού.

Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:

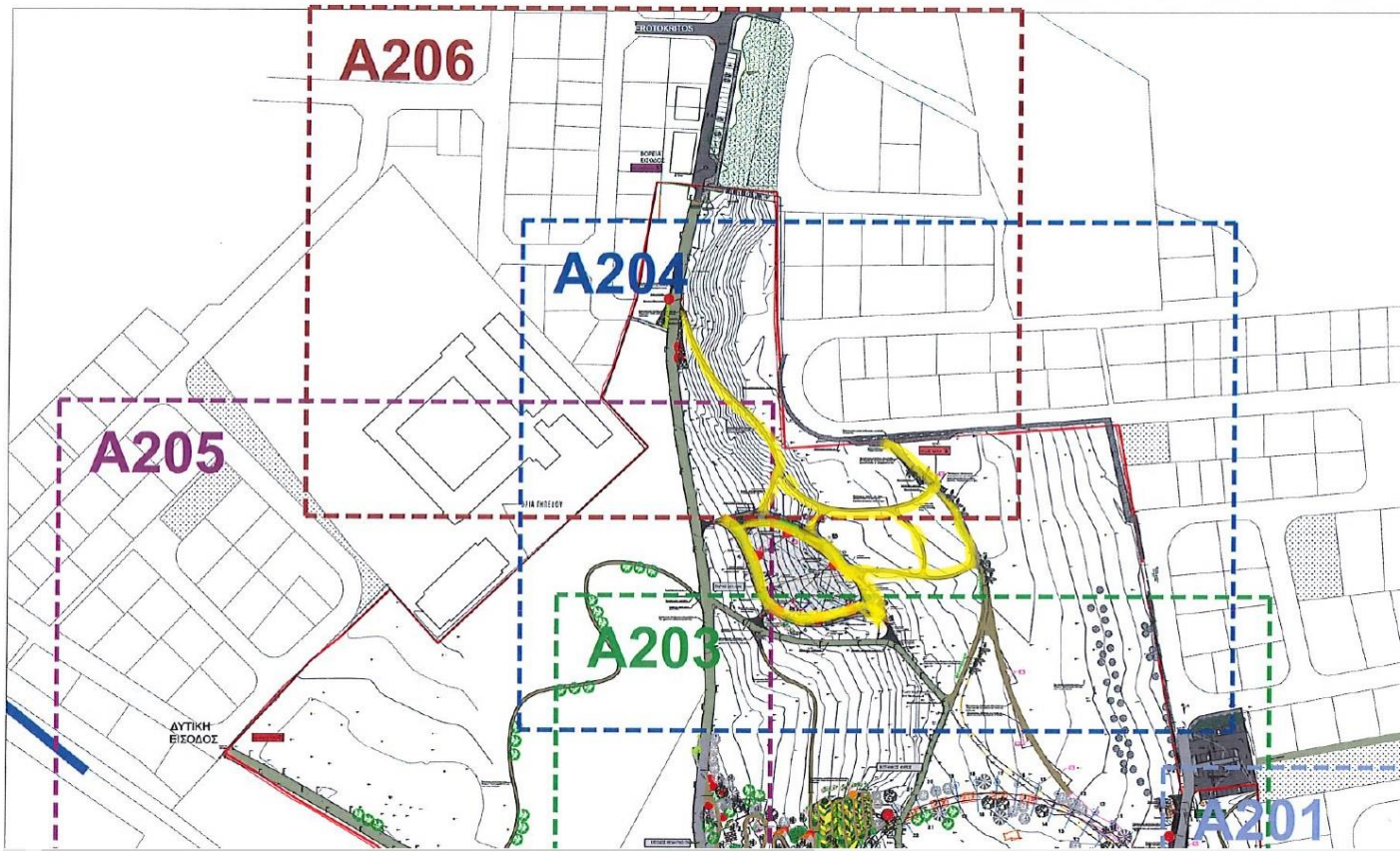
- 1) Ο προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών που θα εκτελούνται την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου να πραγματοποιείται σε διαβούλευση με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας ώστε να διασφαλίζεται η ελαχιστοποίηση των οχλήσεων στα είδη πτηνοπανίδας.
- 2) Ο φωτισμός στην πεζογέφυρα θα είναι ο ελάχιστος δυνατός και δεν θα χρησιμοποιηθεί φωτισμός LED για σκοπούς περιορισμού της έντασης του φωτός.
- 3) Δεν θα γίνει χρήση γυαλιού ή άλλου διαφανούς υλικού στην πεζογέφυρα.
- 4) Απαγόρευση χρήσης προβολών φωτισμού και ηχείων σε όλα τα έργα υποδομής που θα κατασκευαστούν.
- 5) Ο φωτισμός θα κλείνει / παύει να ισχύει τον χειμώνα (Οκτώβριος - Απρίλιος) η ώρα 18:00 και το καλοκαίρι η ώρα 20:00 (Μάιος - Σεπτέμβριος).
- 6) Τοποθέτηση φιγούρων αρπακτικών στις γυάλινες επιφάνειες του καφεστιατορίου για σκοπούς αποτροπής της πρόσκρουσης πτηνών.

- 7) Κατασκευή μικρής ξύλινης περίφραξης μπροστά από το καφεσιατόριο, προς τη μεριά της Αλυκής και φύτευση κατά μήκος της περίφραξης με κυπαρίσσια και άλλα ιθαγενή είδη.
- 8) Το καφεσιατόριο θα κλείνει τον χειμώνα (Οκτώβριος - Απρίλιος) το αργότερο η ώρα 18:00 και το καλοκαίρι το αργότερο η ώρα 20:00 (Μάϊος - Σεπτέμβριος).
- 9) Ο μέγιστος αριθμός καθισμάτων στους εσωτερικούς χώρους του καφεσιατορίου δεν πρέπει να ξεπερνά τα 64 καθίσματα και στους εξωτερικούς χώρους τα 32 καθίσματα.
- 10) Μη αποκοπή οποιουδήποτε δέντρου, πέραν από ακακίες, και φύτευση γηγενών ειδών φυτών, περιλαμβανομένων 500 νέων δέντρων και 4.500 θάμνων, στο χώρο του έργου. Σε περίπτωση ξηράνσεων δέντρων, αυτά να αντικατασταθούν από ισότιμο αριθμό δέντρων.
- 11) Μετά το πέρας των κατασκευαστικών εργασιών να κατατεθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος σχέδιο που να δεικνύει τις θέσεις και τα είδη φύτευσης των 500 νέων δέντρων και 4.500 θάμνων, στο χώρο του έργου. Το σχέδιο να υποδεικνύει επίσης τυχόν ξηράνσεις δέντρων και την αντικατάστασή τους με άλλο ισότιμο αριθμό δέντρων.
- 12) Αποφυγή χρήσης μη διαπερατών υλικών (π.χ. ασφαλτος, μπετόν, κ.α.) και διασφάλιση της χρήσης υδατοπερατών υλικών σε όλους τους πεζόδρομους και χώρους στάθμευσης.
- 13) Περίφραξη του εργοταξίου καθόλη τη διάρκεια εκτέλεσης των κατασκευαστικών εργασιών.
- 14) Διασφάλιση κατάλληλης διαχείρισης των υγρών και άλλων αποβλήτων προς αποφυγή ενδεχόμενης ρύπανσης των Αλυκών Λάρνακας.
- 15) Τοποθέτηση πινακίδων για κίνηση σκύλων μόνο εντός του πάρκου σκύλων και γύρω από αυτό μόνο με λουρί. Τα μονοπάτια στα οποία θα επιτρέπεται η κίνηση σκύλων δεικνύονται με κίτρινο χρώμα στην εικόνα που επισυνάπτεται. Οι σκύλοι θα επιτρέπεται να εισέρχονται στο πάρκο μόνο από την είσοδο της οδού Ηπείρου και της οδού Κοπέρνικου.
- 16) Τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων για την προστατευόμενη περιοχή και για την κίνηση των επισκεπτών μόνο εντός των καθορισμένων μονοπατιών. Οι πινακίδες θα πρέπει να εγκριθούν από το Τμήμα Περιβάλλοντος πριν την τοποθέτησή τους.
- 17) Να αποκοπεί η πρόσβαση των αυτοκινήτων στην Αλυκή, στο σημείο που βρίσκεται επί της Λεωφόρου Αρτέμιδος, νότια από το στρατόπεδο και απέναντι από το Δασικό Πάρκο Αλυκής Πετράκη Κυπριανού. Το σημείο αυτό χρησιμοποιείται σήμερα ως χώρος στάθμευσης, ο οποίος θα πρέπει να καταργηθεί.
- 18) Κατάθεση τριμηνιαίων αναφορών στο Τμήμα Περιβάλλοντος για την πρόοδο υλοποίησης του έργου.
- 19) Δεν θα γίνει μελλοντικά αναβάθμιση ή επέκταση των υποδομών και/ή εγκαταστάσεων του υπό αναφορά έργου.

Τμήμα Περιβάλλοντος
Σεπτέμβριος 2024

Παράρτημα Ι: Εικόνα με τα μονοπάτια στα οποία θα επιτρέπεται η κυκλοφορία σκύλων. Τα εν λόγω μονοπάτια δεικνύονται με κίτρινο χρώμα.

Παράρτημα II: Πίνακας ευθυγράμμισης απόψεων μελών ad-hoc Επιτροπής με συμπεράσματα Έκθεσης ΕΟΑ

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
Τμήμα Δασών	Αναστολή των εργασιών μέχρι τον Ιούνιο για αποφυγή επηρεασμού της πτηνοπανίδας	Ο προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών που θα εκτελούνται την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου να πραγματοποιείται σε διαβούλευση με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας ώστε να διασφαλίζεται η ελαχιστοποίηση των οχλήσεων στα είδη πτηνοπανίδας
	Χρήση υδατοπερατών υλικών σε όλους τους πεζόδρομους και χώρους στάθμευσης	Συμπερίληψη όρου
	Διασφάλιση της μη αποκοπής οποιουδήποτε δέντρου, πέρα από τις ακακίες και τοπιοτέχνηση με φύτευση ιθαγενών ειδών	Συμπερίληψη όρου
	Όροι για περιορισμό της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης, συμπεριλαμβανομένου όρων λειτουργίας του πάρκου/καφεστιατορίου	Συμπερίληψη σχετικών όρων
	Περιορισμό των επισκεπτών στα όρια του πάρκου για αποφυγή επηρεασμού των φυσικών οικοτόπων που εφάπτονται των ορίων του έργου	Μεταξύ του χώρου του προτεινόμενου έργου και των τύπων φυσικών οικοτόπων παρεμβάλλονται εκτάσεις με

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
		<p>φυτεύσεις και καλλιεργούμενο αγροτεμάχιο.</p> <p>Συμπερίληψη όρου για τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων για την προστατευόμενη περιοχή και την κίνηση των επισκεπτών μόνο εντός των καθορισμένων μονοπατιών</p>
Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών	Δεν υπέβαλαν σχόλια, δεδομένου ότι το θέμα δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες / εμπειρογνωμοσύνη του Τμήματος	-
ΟΠΟΚ	Το πάρκο των σκύλων, εντός μιας περιοχής Natura (ΕΖΔ και ΖΕΠ), είναι τελείως ασύμβατο με τους στόχους διατήρησης και προστασίας της περιοχής	Το πάρκο σκύλων θα είναι περιφραγμένο και θα συμβάλει στον περιορισμό της κίνησης των σκύλων στην περιοχή που σήμερα κινούνται σε όλο τον χώρο του Πάρκου. Περιλήφθηκε όρος για τους χώρους όπου επιτρέπεται η διακίνηση και καθορισμός των εισόδων για σκύλους
	Υπερβολικά μεγάλος αριθμός τραπεζιών στο καφεστιατόριο	Συμπερίληψη όρου για μέγιστο αριθμό καθισμάτων στο καφεστιατόριο και κλείσιμο του καφεστιατορίου στις 18:00 το χειμώνα και στις 20:00 το καλοκαίρι.

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
Terra Cypria και Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου	Αναστολή των κατασκευαστικών εργασιών μέχρι τον Ιούνιο, προς αποφυγή περαιτέρω επηρεασμού των ειδών άγριων πτηνών που χρησιμοποιούν την περιοχή	Ο προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών που θα εκτελούνται την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου να πραγματοποιείται σε διαβούλευση με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας ώστε να διασφαλίζεται η ελαχιστοποίηση των οχλήσεων στα είδη πτηνοπανίδας
	Διασφάλιση της μη αποκοπής οποιουδήποτε δέντρου, πέρα από ακακίες, και φύτευση γηγενών ειδών φυτών, περιλαμβανομένων 500 νέων δέντρων και 4.500 θάμνων, στο χώρο του έργου.	Συμπερίληψη όρου
	Μετά το πέρας των κατασκευαστικών εργασιών να κατατεθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος σχέδιο που να δεικνύει τις θέσεις και τα είδη φύτευσης των 500 νέων δέντρων και 4.500 θάμνων, στο χώρο του έργου.	Συμπερίληψη όρου
	Αποφυγή χρήσης μη διαπερατών υλικών (π.χ. ασφαλτος, μπετόν, κ.α.) και διασφάλιση της χρήσης υδατοπερατών υλικών σε όλους τους πεζόδρομους και χώρους στάθμευσης	Συμπερίληψη όρου

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
	Ακύρωση σχεδίων κατασκευής πάρκου τροχοσανίδας (skatepark) και τροποποίηση του χώρου στάθμευσης επί της Λεωφόρου Αρτέμιδος, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα αποκοπούν οποιαδήποτε δέντρα, πέρα από ακακίες.	Τα τροποποιημένα σχέδια του έργου δεν περιλαμβάνουν την κατασκευή πάρκου τροχοσανίδας ενώ έχει συμπεριληφθεί όρος για μη αποκοπή οποιονδήποτε δέντρων πέραν από ακακίες
	Ακύρωση σχεδίων κατασκευής άλλων χώρων στάθμευσης και αθλητικών εγκαταστάσεων, περιλαμβανομένων των 4 γηπέδων αντισφαίρισης (tennis).	Τα τροποποιημένα σχέδια του έργου δεν περιλαμβάνουν την κατασκευή άλλων χώρων στάθμευσης εντός του Παττίχειου Πάρκου, ούτε γηπέδων αντισφαίρισης
	Ακύρωση σχεδίων για δημιουργία πάρκου σκύλων, καθότι αποτελεί μία ασύμβατη χρήση με το καθεστώς προστασίας και μία δυνητικά σοβαρή απειλή κυρίως για την πτηνοπανίδα της περιοχής.	Το πάρκο σκύλων θα είναι περιφραγμένο και θα συμβάλει στον περιορισμό της κίνησης των σκύλων στην περιοχή που σήμερα κινούνται σε όλο τον χώρο του Πάρκου. Περιλήφθηκε όρος για τους χώρους όπου επιτρέπεται η διακίνηση και καθορισμός των εισόδων για σκύλους
	Επαναξιολόγηση του σχεδιασμού της πεζογέφυρας, η οποία εφάπτεται του αμφιθεάτρου, ώστε να περιοριστεί στο μέγιστο ύψος των 5 μέτρων και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνά το ύψος των υφιστάμενων δέντρων.	Το μέγιστο ύψος της πεζογέφυρας διαμορφώνεται στα 7,60 μέτρα σε σημείο όπου υπάρχει φυσικό κοίλωμα του εδάφους και που περιλαμβάνει δέντρα. Το μέγιστο ύψος

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
		διατηρείται στα 7,60 μέτρα για σκοπούς αποφυγής αποκοπής δέντρων. Το μέσο ύψος δεν ξεπερνά τα 5 μέτρα.
	Ο φωτισμός στην πεζογέφυρα θα είναι ο ελάχιστος δυνατός και δεν θα χρησιμοποιηθεί φωτισμός Led για σκοπούς περιορισμού της έντασης του φωτός.	Συμπερίληψη όρου
	Ο φωτισμός θα κλείνει και θα παύει να λειτουργεί το χειμώνα η ώρα 19:00 και το καλοκαίρι η ώρα 21:00.	Συμπερίληψη αυστηρότερου όρου για κλείσιμο του φωτισμού στις 18:00 το χειμώνα και στις 20:00 το καλοκαίρι
	Απαγόρευση της εγκατάστασης και χρήσης εξωτερικών προβολέων και ηχείων στα έργα υποδομής που θα κατασκευαστούν και κυρίως στο καφεστιατόριο, για σκοπούς αποτροπής της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης.	Συμπερίληψη όρου
	Να αποφευχθεί η τοποθέτηση γυαλιού ή άλλου διαφανούς υλικού (π.χ. πλαστικού) στην πεζογέφυρα.	Συμπερίληψη όρου
	Τοποθέτηση φιγούρων αρπακτικών στις γυάλινες επιφάνειες του καφεστιατορίου για σκοπούς αποτροπής της πρόσκρουσης πτηνών.	Συμπερίληψη όρου

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
	Περιορισμός χωματουργικών εργασιών (εκσκαφών και επιχωματώσεων) στο ελάχιστο.	Ο νέος σχεδιασμός του έργου περιορίζει τις χωματουργικές εργασίες στο ελάχιστο
	Περιορισμός του εμβαδού του καφεστιατορίου στο ελάχιστο, κατασκευή μικρής ξύλινης περίφραξης περιμετρικά του καφεστιατορίου και φύτευση γηγενών ειδών περιμετρικά της μικρής ξύλινης περίφραξης.	Το κτίριο του καφεστιατορίου περιλαμβάνει και βοηθητικούς χώρους (π.χ. κοινόχρηστες τουαλέτες) και το πραγματικό εμβαδόν του καφεστιατορίου περιορίζεται στα 115 τμ περίπου. Συμπερίληψη όρου για μέγιστο αριθμό καθισμάτων και κλείσιμο του καφεστιατορίου στις 18:00 το χειμώνα και στις 20:00 το καλοκαίρι, καθώς και κατασκευή ξύλινης περίφραξης και φυτεύσεις.
	Αποφυγή οποιασδήποτε επέμβασης σε περιοχές εξάπλωσης τύπων φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος και χαρακτηρισμού της ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας (1210, 1310, 1410, 1420), οι οποίοι απαντώνται στα νότια και νοτιοδυτικά της περιοχής χωροθέτησης των προτεινόμενων υποδομών, με βάση το Αναθεωρημένο Διαχειριστικό Σχέδιο ΕΖΔ Αλυκές Λάρνακας – CY6000002 (Ιούνιος 2016), καθώς και την επικαιροποιημένη	Μεταξύ του χώρου του προτεινόμενου έργου και των τύπων φυσικών οικοτόπων παρεμβάλλονται εκτάσεις με φυτεύσεις και καλλιεργούμενο αγροτεμάχιο.

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
	χαρτογράφηση οικοτόπων και ειδών άγριας χλωρίδας στα πλαίσια του Έργου Πανδώτεια (Μάρτιος 2024).	
	Περίφραξη του εργοταξίου καθόλη τη διάρκεια εκτέλεσης των κατασκευαστικών εργασιών.	Συμπερίληψη όρου
	Τοποθέτηση μόνιμης περίφραξης μεταξύ των προτεινόμενων υποδομών και των περιοχών εξάπλωσης των τύπων φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος και χαρακτηρισμού της ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας (1210, 1310, 1410, 1420), οι οποίοι απαντώνται στα νότια και νοτιοδυτικά της περιοχής χωροθέτησης των προτεινόμενων υποδομών, έτσι ώστε να παρεμποδίζεται και να αποτρέπεται η πρόσβαση των χρηστών/επισκεπτών στο χώρο της Αλυκής. Η περίφραξη να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν και να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία να είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.	Μεταξύ του χώρου του προτεινόμενου έργου και των τύπων φυσικών οικοτόπων παρεμβάλλονται εκτάσεις με φυτεύσεις και καλλιεργούμενο αγροτεμάχιο. Ως εκ τούτου, η τοποθέτηση περίφραξης δεν θα εξυπηρετεί κανένα αντικείμενο προστασίας. Συμπερίληψη όρου για τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων για την προστατευόμενη περιοχή και την κίνηση των επισκεπτών μόνο εντός των καθορισμένων μονοπατιών
	Διασφάλιση κατάλληλης διαχείρισης των υγρών και άλλων αποβλήτων προς αποφυγή ενδεχόμενης ρύπανσης των Αλυκών Λάρνακας.	Συμπερίληψη όρου

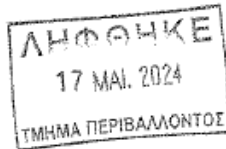

Μέλος ad-hoc Επιτροπής	Απόψεις	Αντιμετώπιση
	Κατάθεση τριμηνιαίων αναφορών στο Τμήμα Περιβάλλοντος για την πρόοδο υλοποίησης του έργου.	Συμπερίληψη όρου

02.15.009.001

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
1414 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 02.10.011.005
Τηλ.: 22805529
Φαξ.: 22805542
Email: cocharalambous@fd.moa.gov.cy

15 Μαΐου, 2024

Αν. Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος ✓
(υπόψη κας. Εύας Πίττα)

**Έκτακτη συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 16/4/2024 - Πατίχειο Πάρκο - Τελικές
απόψεις**

Σχετικά με το πιο πάνω θέμα και σε συνέχεια της Συνεδρίας της Ad-Hoc Επιτροπής ημερ. 16/04/2024 και δεδομένου ότι δεν εντοπίζεται κανένα από τα αντικείμενα χαρακτηρισμού (τύποι φυσικών οικοτόπων και είδη άγριας χλωρίδας) της ΕΖΔ στην άμεση περιοχή του έργου, το Τμήμα Δασών θεωρεί με τον επανασχεδιασμό του έργου επιτυγχάνεται ο στόχος της μη πρόσκλησης σημαντικών επιπτώσεων στην προστατευόμενη περιοχή του Δικτύου Natura 2000, νοουμένου ότι θα τεθούν οι πιο κάτω δεσμευτικοί όροι:

- i. Αναστολή των εργασιών μέχρι τον Ιούνιο για αποφυγή επηρεασμού της πτηνοπανίδας.
- ii. Χρήση υδατοπερατών υλικών σε όλους τους πεζοδρόμους και χώρους στάθμευσης.
- iii. Επαναξιολόγηση του σχεδιασμού της πεζογέφυρας ώστε να περιοριστεί στο μέγιστο ύψος των 5 μέτρων.
- iv. Διασφάλιση της μη αποκοπής οποιουδήποτε δέντρου, πέρα από τις ακακίες και τοπιοτέχνηση με φύτευση ιθαγενών ειδών.
- v. Όροι για περιορισμό της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης, συμπεριλαμβανομένου όρων λειτουργίας του πάρκου/καφεσπιτορίου.
- vi. Περιορισμό των επισκεπτών στα όρια του πάρκου για αποφυγή επηρεασμού των φυσικών οικοτόπων που εφάπτονται των ορίων του έργου.

(Κωνσταντίνος Χαραλάμπους)
Για Αν. Διευθυντή Τμήματος Δασών

ΚΧ/κχ LE150524-02 Έκτακτη συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 16/4/2024 - Πατίχειο Πάρκο - Τελικές απόψεις

Τμήμα Δασών, 1414 Λευκωσία

Τηλ.: 22 805 510, Φαξ: 22 805 542, Ιστοσελίδα: <http://www.moa.gov.cy/forest>

Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος
Kibris Koruma Vakfi
The Cyprus Conservation Foundation

Working for a sustainable Cyprus

Επείγον – Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Email: director@terracypria.org

Παρασκευή, 10 Μαΐου 2024

Προς:

- Πρώτη Λειτουργό Περιβάλλοντος – Αναπληρώτρια Διευθύντρια Τμήματος Περιβάλλοντος, κα Έλενα Στυλιανοπούλου

Κοινοποίηση:

- Λειτουργό Περιβάλλοντος Α' – Προϊστάμενη Τομέα Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Βιοποικιλότητας Τμήματος Περιβάλλοντος, κα Δέσπω Ζαβρού
- Λειτουργό Περιβάλλοντος Τομέα Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Βιοποικιλότητας Τμήματος Περιβάλλοντος, κα Εύα Πίττα
- Μέλη Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Αγαπητή κα Στυλιανοπούλου,

Θέμα: Συνεδρία Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που έγινε στις 16.04.2024 – Νέος Σχεδιασμός Παττίχειου Πάρκου

Το Παττίχειο Πάρκο εμπίπτει εξ ολοκλήρου εντός:

- Της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ – Special Area of Conservation, SAC) και Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ – Special Protection Area, SPA) Αλυκές Λάρνακας (CY6000002).
- Του Υγροτόπου Διεθνούς Σημασίας (Wetland of International Importance) και της Περιοχής Ραμσάρ (Ramsar Site) Αλυκές Λάρνακας (1081).
- Της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ – Important Bird Area, IBA) Αλυκές Λάρνακας (CY005).
- Κρατικής Δασικής Γης και του Προστατευτικού Δάσους Αλυκές Λάρνακας.
- Πολεοδομικής Ζώνης Προστασίας Δα2 και Χρήσης Γης Δημοσίου Χώρου Πρασίνου, με βάση το ισχύον Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας.

Τα αντικείμενα προστασίας (ενδιατήματα και είδη χαρακτηρισμού) της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας περιλαμβάνουν:

- 9 τύπους φυσικών οικοτόπων κοινότητας ενδιαφέροντος, εκ των οποίων οι 2 είναι οικοτόποι προτεραιότητας: 1150* Παράκτιες λιμνοθάλασσες, 1210 Μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας και άμπωτης, 1310 Πρωτογενής βλάστηση με *Salicornia* και άλλα μονοετή είδη των λασπωδών και αμμωδών ζωνών, 1410 Μεσογειακά αλίπεδα (*Juncetalia maritimi*), 1420 Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (*Sarcocornetea fruticosi*), 2110 Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες, 5420 Φρύγανα από *Sarcopoterium spinosum*, 6220*

Members: Eurosite • IUCN - International Union for Conservation of Nature • EEB - European Environment Bureau • E.C.C.S. - European Environmental Citizens' Organisation for Standardisation • MEDIES - Mediterranean Education Initiative for Environment & Sustainability

Tel: +357 25 320034 • Fax: +357 25 320038 • Email: info@terracypria.org • P.O. Box: 51692, 3508 Limassol • www.terracypria.org

Εγκριμένος εργαζομένος οργανισμός, αρ. Απόφ. Υπ. Συμβ. 2897, 29/05/1994. Granted charitable status by Council of Ministers decision of 29/05/1994

Ψευδοστέπα με αγρωστώδη και μονοετή φυτά από *Thero-Brachypodietea*, καθώς και 92D0 Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (*Nerio-Tamaricetea* και *Securinegion tinctoriae*).

- 1 είδος άγριας χλωρίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος και προτεραιότητας, το ενδημικό είδος **Ophrys kotschyi*, το οποίο περιλαμβάνεται ως Ευάλωτο (Vulnerable – VU) στο *Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου (The Red Data Book of the Flora of Cyprus)*. Άλλα σημαντικά είδη, τα οποία περιλαμβάνονται στο *Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου* και στους στόχους διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000, είναι τα Ευάλωτα (Vulnerable – VU) *Crypsis factorovskyi*, *Erodium crassifolium*, *Filago mareotica* και *Galium divaricatum*, τα Κινδυνεύοντα (Endangered – EN) *Cachrys scabra* και *Suaeda aegyptiaca*, καθώς και το ενδημικό και Κρισίμως Κινδυνεύον (Critically Endangered – CR) *Limonium mucronulatum*.
- 13 είδη άγριων πτηνών κοινοτικού ενδιαφέροντος. Από αυτά, τα 4 είδη φωλιάζουν / αναπαράγονται στην περιοχή: Νανοπλουμίδι (*Charadrius alexandrinus*), Καλαμοκαννάς (*Himantopus himantopus*), Πελλοκατερίνα (*Vanellus spinosus*) και Μαυροτράσηλος (*Melanocorypha calandra*). Τα υπόλοιπα 9 είδη χρησιμοποιούν την περιοχή σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και κατά τον χειμώνα: Φλαμίνγκο (*Phoenicopterus ruber*) κατά την αποδημία και το χειμώνα, Γερανός (*Grus grus*) κατά την αποδημία, Νυφογερανός (*Grus virgo*) κατά την αποδημία, Κεφαλόπατια (*Oxyura leucocephala*) κατά τον χειμώνα, Νερομπεκάτσα (*Numenius arquata*) κατά την αποδημία και τον χειμώνα, Χιονάτη (*Egretta garzetta*) κατά την αποδημία, Νανοπλουμίδι (*Charadrius alexandrinus*) κατά την αποδημία και τον χειμώνα, Νεροχελίδονο (*Glareola pratincola*) κατά την αποδημία και Αλάουρτος (*Tadorna tadorna*) κατά τον χειμώνα. Άλλα σημαντικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας για τα Πουλιά (2009/147/EK), τα οποία φωλιάζουν στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας είναι Τρουλλουρία (*Burhinus oedipnemus*), Θαλασσογλάρονο (*Sterna hirundo*), Γλαρόνι (*Sternula albifrons*), Κράγκα (*Coracias garrulus*), Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyprica*) και Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*).

Στα πλαίσια του έργου αναδιαμόρφωσης του Παττίχειου Πάρκου, το Τμήμα Περιβάλλοντος εξέδωσε Έκθεση Προελέγχου (Screening Report) τον Ιανουάριο 2022, και Αιτιολογημένη Διαπίστωση στις 27.01.2022. Λόγω του ότι οι συναρμόδιες αρχές (Τμήμα Περιβάλλοντος, Τμήμα Δασών, Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας) θεώρησαν ότι δεν ενδέχεται να έχει σημαντικά αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης και στην ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000, **το έργο δεν υποβλήθηκε εκ των προτέρων σε Δέουσα Εκτίμηση (Appropriate Assessment).**

Στην Έκθεση Προελέγχου περιλαμβάνεται μία δέσμη 13 μέτρων μετριασμού από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, γεγονός το οποίο καταδεικνύει τη δυναμική πρόκληση αρνητικών επιπτώσεων και συνεπώς την ανάγκη υποβολής του σε Δέουσα Εκτίμηση. Με βάση τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο στάδιο του Προελέγχου, δεν μπορούν να εξετάζονται οποιαδήποτε μέτρα μετριασμού (mitigation measures) ή/και αντισταθμιστικά μέτρα (compensation measures).

Σύμφωνα με ένα από τα συνολικά 13 μέτρα μετριασμού, τα κατασκευαστικά έργα έπρεπε να αποφευχθούν την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου. Ωστόσο, τα κατασκευαστικά έργα ξεκίνησαν κατά τον Ιανουάριο 2024 και συνεχίζονται μέχρι σήμερα, γεγονός το οποίο αυτόματα συνεπάγεται **παράβαση (από τον κύριο του έργου) ή/και ανάρτηση (από τις συναρμόδιες αρχές) νομικά δεσμευτικού όρου της περιβαλλοντικής έγκρισης για την αναδιαμόρφωση του Παττίχειου Πάρκου στον Δήμο Λάρνακας.**

Στην Έκθεση Προελέγχου **δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στις υφιστάμενες και δυνητικές συσσωρευτικές επιπτώσεις** του προτεινόμενου έργου, σε συνδυασμό με άλλα έργα και σχέδια που χωροθετούνται στην ίδια περιοχή. Ως εκ τούτου, **δεν μπορεί να τεκμηριωθεί και να αιτιολογηθεί επαρκώς η μη πρόκληση σημαντικών συσσωρευτικών επιπτώσεων στην προστατευόμενη περιοχή του Δικτύου Natura 2000.**

Σύμφωνα με την Έκθεση Προέλεγχου και την Αιτιολογημένη Διαπίστωση που εξέδωσε το Τμήμα Περιβάλλοντος τον Ιανουάριο 2022, αναφέρεται ότι στην άμεση περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου δεν απαντούν προστατευόμενα είδη και ενδιαιτήματα, το οποίο όμως **δεν αιτιολογείται επαρκώς σε επιστημονικό επίπεδο, στη βάση επιτόπιων καταγραφών του βιολογικού περιβάλλοντος (οικοτόπων, χλωρίδας, πανίδας και πτηνοπανίδας).**

Η περιοχή του Δικτύου Natura 2000 στις Αλυκές Λάρνακας προτάθηκε ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ – Site of Community Importance, SCI) τον Μάιο 2004, κηρύχθηκε σε ΖΕΠ τον Δεκέμβριο 2005, κηρύχθηκε σε ΤΚΣ τον Μάρτιο 2008 και κηρύχθηκε σε ΕΖΔ τον Σεπτέμβριο 2015. Ωστόσο, **μέχρι σήμερα, δεν έχουν καθοριστεί στόχοι διατήρησης και δεν έχουν θεσπιστεί μέτρα διαχείρισης για την περιοχή του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας**, με βάση τις διατάξεις της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ) και της Οδηγίας για τα Πουλιά (2009/147/ΕΚ). Σύμφωνα με το ερμηνευτικό έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ), το οποίο εκδόθηκε τον Ιούνιο 2019 από την Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, «*η Δέουσα Εκτίμηση εστιάζει στην εκτίμηση των επιπτώσεων στην προστατευόμενη περιοχή, τις οποίες συνεπάγεται το σχέδιο ή έργο, καθαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής*». Όπως σημειώνεται, «*στις περιπτώσεις που έχουν καθοριστεί στόχοι διατήρησης για μία προστατευόμενη περιοχή, οι επιπτώσεις πρέπει να εκτιμώνται με βάση τους στόχους αυτούς*». **Στις περιπτώσεις, όπως η αναδιαμόρφωση του Παττίχειου Πάρκου στον Δήμο Λάρνακας, «στις οποίες δεν έχουν καθοριστεί στόχοι διατήρησης για μία προστατευόμενη περιοχή και μέχρι να καθοριστούν, η Δέουσα Εκτίμηση πρέπει να λαμβάνει ως ελάχιστη παραδοχή ότι ο στόχος έγκειται στη διασφάλιση της μη υποβάθμισης των οικοτόπων ή των ενδιαιτημάτων των ειδών που απαντώνται στην περιοχή σε επίπεδο κατώτερο της υφιστάμενης κατάστασης ή της μη σημαντικής διατάραξης των ειδών**».

Σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Περιβάλλοντος, ημερομηνίας 26.02.2024, τον Ιανουάριο 2024 διενεργήθηκε η πρώτη επιτόπια επιθεώρηση των κατασκευαστικών έργων, κατά την οποία εντοπίστηκαν τα ακόλουθα ζητήματα:

1. **Το αναμενόμενο ύψος της υπό κατασκευή πεζογέφυρας ανέρχεται περίπου στα 7 μέτρα, με αποτέλεσμα να ξεπερνά τα 5 μέτρα που είχαν τεθεί ως όρος στην Έκθεση Προελέγχου και στην Αιτιολογημένη Διαπίστωση.**
2. **Από την κατασκευή του πάρκου σκύλων προκύπτει η ανάγκη τοποιοτέχνησης με ιθαγενή είδη.**
3. **Σύμφωνα με όρο που περιλαμβάνεται στην Έκθεση Προελέγχου και στην Αιτιολογημένη Διαπίστωση, οι κατασκευαστικές εργασίες θα έπρεπε να αποφεύγονται την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου.**

Με βάση την επιτόπια επιθεώρηση και μελέτη των νέων δεδομένων, το Τμήμα Περιβάλλοντος, στην επιστολή ημερομηνίας 26.02.2024, σημειώνει τα ακόλουθα:

1. **Θα πρέπει να επαναξιολογηθεί ο σχεδιασμός της πεζογέφυρας ώστε να περιοριστεί στο μέγιστο ύψος των 5 μέτρων.**

2. Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι δεν θα αποκοπεί κανένα δέντρο, πέραν από ακακίες, για περιορισμό των επεμβάσεων στο πάρκο.
3. Οι κατασκευαστικές εργασίες θα πρέπει να διακοπούν μέχρι και τον Ιούνιο.
4. Θα πρέπει να διασφαλιστεί η χρήση υδατοπερατών υλικών για όλους τους πεζόδρομους και τους χώρους στάθμευσης.
5. Κάθε 3 μήνες θα πρέπει να κατατίθεται αναφορά στο Τμήμα Περιβάλλοντος σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του έργου.

Σύμφωνα με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λάρνακας ημερομηνίας 26.02.2024 και σχετική ανακοίνωση ημερομηνίας 27.02.2024, το Δημοτικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του Τμήματος Περιβάλλοντος, αποφάσισε ομόφωνα τα ακόλουθα:

1. **Αναστολή των εργασιών μέχρι να γίνουν οι υποδείξεις από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας για το εύρος των εργασιών που επιτρέπονται μέχρι τον Ιούνιο και δεν θα επηρεάσουν την πανίδα της περιοχής.**
2. **Διασφάλιση της μη αποκοπής οποιουδήποτε δέντρου, πέρα από ακακίες, για περιορισμό των επεμβάσεων και φύτευση 500 νέων δέντρων και 4.500 θάμνων στο χώρο του έργου.**
3. **Χρήση υδατοπερατών υλικών σε όλους τους πεζόδρομους και χώρους στάθμευσης.**
4. **Επαναξιολόγηση του σχεδιασμού της πεζογέφυρας ώστε να περιοριστεί στο μέγιστο ύψος των 5 μέτρων.**
5. **Κατάθεση τριμηνιαίων αναφορών στο Τμήμα Περιβάλλοντος για την πρόοδο υλοποίησης του έργου.**
6. **Ακύρωση σχεδίων κατασκευής πάρκου τροχοσανίδας (skatepark) και τροποποίηση του χώρου στάθμευσης επί της Λεωφόρου Αρτέμιδος, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα αποκοπούν οποιαδήποτε δέντρα, πέρα από ακακίες.**
7. **Ακύρωση σχεδίων κατασκευής άλλων χώρων στάθμευσης και αθλητικών εγκαταστάσεων (4 γηπέδων αντισφαίρισης / tennis).**

Κατά τη γνώμη μου, τα στοιχεία που έχουν τεθεί ενώπιον της Ad-hoc Επιτροπής για την ΕΟΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν ως επαρκή και κατάλληλα σε επίπεδο Δέουσας Εκτίμησης. Ειδικότερα, θεωρώ ότι η Δέουσα Εκτίμηση δεν μπορεί να διενεργείται στη βάση μίας απλής παρουσίασης των αρχιτεκτονικών σχεδίων ή/και περιγραφής των κατασκευαστικών εργασιών ενός έργου, το οποίο χωροθετείται εξ ολοκλήρου εντός μίας περιοχής του Δικτύου Natura 2000, χωρίς να εντοπίζονται, να καταγράφονται, να αναλύονται και να εκτιμώνται ορθά, επαρκώς και εγκαίρως οι δυνητικές επιπτώσεις του εν λόγω έργου στους στόχους διατήρησης και στην ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής.

Επιπρόσθετα, κατά τη γνώμη μου, τα μέτρα που αποφάσισε το Δημοτικό Συμβούλιο Λάρνακας στις 26.02.2024 κινούνται προς την ορθή κατεύθυνση της αποτροπής ή/και της μείωσης των δυνητικά σημαντικών και αρνητικών επιπτώσεων του έργου στην προστατευόμενη περιοχή, με εξαίρεση τη **συνέχιση των κατασκευαστικών εργασιών, κατά παράβαση του σχετικού όρου που περιλαμβάνεται στην Έκθεση Προελέγχου και στην Αιτιολογημένη Διαπίστωση, με βάση τον οποίο οι κατασκευαστικές εργασίες θα έπρεπε να αποφεύγονται την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου.**

Σημειώνεται ότι το Παττίχειο Πάρκο έχει συνολική έκταση 197.000 τ.μ. και οι προτεινόμενες υποδομές έχουν συνολικό εμβαδό 14.300 τ.μ. Ως εκ τούτου, οι προτεινόμενες υποδομές θα καλύπτουν περίπου 7% της συνολικής έκτασης του Παττίχειου Πάρκου και 0.09% της συνολικής έκτασης της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000. Παρότι οι άμεσες επιπτώσεις

του έργου αναδιαμόρφωσης του Παττίχειου Πάρκου μπορούν να θεωρηθούν αμελητέες, θεωρώ ότι **οι συσσωρευτικές επιπτώσεις που υφίστανται στην προστατευόμενη περιοχή είναι ιδιαίτερα σημαντικές και δεν λαμβάνονται δεόντως υπόψη στους πιο πάνω υπολογισμούς.**

Παράλληλα, αναγνωρίζεται το γεγονός ότι, με βάση το Αναθεωρημένο Διαχειριστικό Σχέδιο ΕΖΔ Αλυκές Λάρνακας – CY6000002 (Ιούνιος 2016), καθώς και την επικαιροποιημένη χαρτογράφηση οικοτόπων και ειδών άγριας χλωρίδας στα πλαίσια του Έργου Πανδύτεια (Μάρτιος 2024), στην περιοχή χωροθέτησης των προτεινόμενων υποδομών και του έργου αναδιαμόρφωσης του Παττίχειου Πάρκου δεν εντοπίζεται κανένα από τα αντικείμενα χαρακτηρισμού (τύποι φυσικών οικοτόπων και είδη άγριας χλωρίδας) της ΕΖΔ. Ωστόσο, **το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να τεκμηριωθεί όσον αφορά τα αντικείμενα χαρακτηρισμού (ενδιαιτήματα και είδη άγριων πτηνών) της ΖΕΠ, ελλείψει των απαιτούμενων καταγραφών πτηνοπανίδας στην περιοχή.**

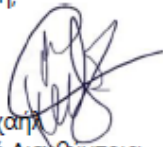
Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, εισηγούμαι τη συμπερίληψη των ακόλουθων νομικά δεσμευτικών όρων στην Έκθεση ΕΟΑ που αναμένεται να εκδώσει η Περιβαλλοντική Αρχή:

1. **Αναστολή των κατασκευαστικών εργασιών μέχρι τον Ιούνιο, προς αποφυγή περαιτέρω επηρεασμού των ειδών άγριων πτηνών που χρησιμοποιούν την περιοχή.**
2. **Διασφάλιση της μη αποκοπής οποιουδήποτε δέντρου, πέρα από ακακίες, και φύτευση γηγενών ειδών φυτών, περιλαμβανομένων 500 νέων δέντρων και 4.500 θάμνων, στο χώρο του έργου.**
3. **Μετά το πέρας των κατασκευαστικών εργασιών να κατατεθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος σχέδιο που να δεικνύει τις θέσεις και τα είδη φύτευσης των 500 νέων δέντρων και 4.500 θάμνων, στο χώρο του έργου.**
4. **Αποφυγή χρήσης μη διαπερατών υλικών (π.χ. ασφαλτός, μπετόν, κ.α.) και διασφάλιση της χρήσης υδατοπερατών υλικών σε όλους τους πεζοδρομους και χώρους στάθμευσης.**
5. **Ακύρωση σχεδίων κατασκευής πάρκου τροχοσανίδας (skatepark) και τροποποίηση του χώρου στάθμευσης επί της Λεωφόρου Αρτέμιδος, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα αποκοπούν οποιαδήποτε δέντρα, πέρα από ακακίες.**
6. **Ακύρωση σχεδίων κατασκευής άλλων χώρων στάθμευσης και αθλητικών εγκαταστάσεων, περιλαμβανομένων των 4 γηπέδων αντισφαίρισης (tennis).**
7. **Ακύρωση σχεδίων για δημιουργία πάρκου σκύλων, καθότι αποτελεί μία ασύμβατη χρήση με το καθεστώς προστασίας και μία δυνητικά σοβαρή απειλή κυρίως για την πτηνοπανίδα της περιοχής.**
8. **Επαναξιολόγηση του σχεδιασμού της πεζογέφυρας, η οποία εφάπτεται του αμφιθεάτρου, ώστε να περιοριστεί στο μέγιστο ύψος των 5 μέτρων και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνά το ύψος των υφιστάμενων δέντρων.**
9. **Ο φωτισμός στην πεζογέφυρα θα είναι ο ελάχιστος δυνατός και δεν θα χρησιμοποιηθεί φωτισμός Led για σκοπούς περιορισμού της έντασης του φωτός.**
10. **Ο φωτισμός θα κλείνει και θα παύει να λειτουργεί το χειμώνα η ώρα 19:00 και το καλοκαίρι η ώρα 21:00.**
11. **Απαγόρευση της εγκατάστασης και χρήσης εξωτερικών προβολέων και ηχείων στα έργα υποδομής που θα κατασκευαστούν και κυρίως στο καφεστιατόριο, για σκοπούς αποτροπής της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης.**
12. **Να αποφευχθεί η τοποθέτηση γυαλιού ή άλλου διαφανούς υλικού (π.χ. πλαστικού) στην πεζογέφυρα.**
13. **Τοποθέτηση φιγούρων αρπακτικών στις γυάλινες επιφάνειες του καφεστιατορίου για σκοπούς αποτροπής της πρόσκρουσης πτηνών.**
14. **Περιορισμός χρωματουργικών εργασιών (εκκαυφών και επιχρωματώσεων) στο ελάχιστο.**

15. Περιορισμός του εμβαδού του καφεστιατορίου στο ελάχιστο, κατασκευή μικρής ξύλινης περίφραξης περιμετρικά του καφεστιατορίου και φύτευση γηγενών ειδών περιμετρικά της μικρής ξύλινης περίφραξης.
16. Αποφυγή οποιασδήποτε επέμβασης σε περιοχές εξάπλωσης τύπων φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος και χαρακτηρισμού της ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας (1210, 1310, 1410, 1420), οι οποίοι απαντώνται στα νότια και νοτιοδυτικά της περιοχής χωροθέτησης των προτεινόμενων υποδομών, με βάση το Αναθεωρημένο Διαχειριστικό Σχέδιο ΕΖΔ Αλυκές Λάρνακας – CY6000002 (Ιούνιος 2016), καθώς και την επικαιροποιημένη χαρτογράφηση οικοτόπων και ειδών άγριας χλωρίδας στα πλαίσια του Έργου Πανδώτεια (Μάρτιος 2024).
17. Περίφραξη του εργοταξίου καθόλη τη διάρκεια εκτέλεσης των κατασκευαστικών εργασιών.
18. Τοποθέτηση μόνιμης περίφραξης μεταξύ των προτεινόμενων υποδομών και των περιοχών εξάπλωσης των τύπων φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος και χαρακτηρισμού της ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας (1210, 1310, 1410, 1420), οι οποίοι απαντώνται στα νότια και νοτιοδυτικά της περιοχής χωροθέτησης των προτεινόμενων υποδομών, έτσι ώστε να παρεμποδίζεται και να αποτρέπεται η πρόσβαση των χρηστών/επισκεπτών στο χώρο της Αλυκής. Η περίφραξη να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν και να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία να είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.
19. Διασφάλιση κατάλληλης διαχείρισης των υγρών και άλλων αποβλήτων προς αποφυγή ενδεχόμενης ρύπανσης των Αλυκών Λάρνακας.
20. Κατάθεση τριμηνιαίων αναφορών στο Τμήμα Περιβάλλοντος για την πρόοδο υλοποίησης του έργου.
21. Καθορισμός στόχων διατήρησης και θέσπιση μέτρων διαχείρισης για την περιοχή του Δικτύου Natura 2000 στις Αλυκές Λάρνακας, μέσω της άμεσης έκδοσης των αναγκαίων Διαταγμάτων Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Άγριας Ζωής για την ΕΖΔ, καθώς και των Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων για την ΖΕΠ. Τα αναγκαία Διατάγματα Προστασίας και Διαχείρισης της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ και ΖΕΠ Αλυκές Λάρνακας να εκδοθούν εντός του τρέχοντος έτους (μέχρι τα τέλη 2024).

Παραμένω στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Κούλλα Μιχαήλ
Εκτελεστική Διευθύντρια
Terra Cypria – Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος

RE: Υπενθύμιση - Έκτακτη συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 16/4/2024 - Παττίχειο Πάρκο - Τελικές απόψεις

Martin Hellicar <martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy>

Το 'Eleni Stylianopoulou'; 'Despo Zavrou'; 'Eva Pitta'; 'Director'; wildlife.thira@cytanet.com.cy; panayides.gf@cytanet.com.cy; director@dfmr.moa.gov.cy; andrecws@gmail.com; 'Koulla Michael'

Cc: birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy; 'Ourania Kyriakou'; director.thira@cytanet.com.cy; andrecws@gmail.com; info@opok.org.cy; 'Andreas Demetropoulos'; 'Melina Marcou'; atokalaki@environment.moa.gov.cy; 'Constantinou, Eirini'; +2 others

Reply Reply All Forward ...

Mon 13/05/2024 3:34 pm

2024_05_10_Terra Cypria AA Position Patticheio Park Larnaca Salt Lakes Final.pdf
306 KB

CAUTION: THIS EMAIL ORIGINATED FROM OUTSIDE OF THE ORGANIZATION. DO NOT CLICK LINKS OR OPEN ATTACHMENTS UNLESS YOU RECOGNIZE THE SENDER AND KNOW THE CONTENT IS SAFE.

Αγαπητή Εύα, αγαπητοί συνεργάτες,

Μιας και δεν ήταν δυνατόν να παρευρεθώ στην τελευταία συνεδρία Ad-hoc Επιτροπής για τον νέο σχεδιασμό του Παττίχειου Πάρκου (συνεδρία που έγινε 16/4/24), θα περιοριστώ στο να υιοθετήσω το πνεύμα της τοποθέτησης που απέστειλε ήδη η συνάδελφος Κούλλα Μιχαήλ για το θέμα.

Πιο συγκεκριμένα, συμφωνώ με τους όρους που πρότεινε η ΚΜ για συμπερίληψη στην Έκθεση ΕΟΑ που αναμένεται να εκδώσει η Περιβαλλοντική Αρχή (σελίδες 5 και 6 της τοποθέτησης της ΚΜ)

Ευχαριστώ και καλή συνέχεια εύχομαι,

Μάρτιν

From: Koulla Michael <director@terracypria.org>

Sent: Friday, May 10, 2024 1:38 PM

To: 'Eleni Stylianopoulou' <estilianopoulou@environment.moa.gov.cy>; 'Despo Zavrou' <dzavrou@environment.moa.gov.cy>; 'Eva Pitta' <epitta@environment.moa.gov.cy>; 'Martin Hellicar' <martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy>; 'Director' <director@fd.moa.gov.cy>; wildlife.thira@cytanet.com.cy; panayides.gf@cytanet.com.cy; director@dfmr.moa.gov.cy; andrecws@gmail.com

Cc: birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy; Ourania Kyriakou <info@terracypria.org>; director.thira@cytanet.com.cy; andrecws@gmail.com; info@opok.org.cy; 'Andreas Demetropoulos' <andrecws@logos.cy.net>; 'Melina Marcou' <mmarcou@dfmr.moa.gov.cy>; atokalaki@environment.moa.gov.cy; 'Constantinou, Eirini' <iconstantinou@environment.moa.gov.cy>; 'Vasilis Papadopoulos' <vpapadopoulos@dfmr.moa.gov.cy>; Klitos Papastylianou <kpapastylianou@terracypria.org>

Subject: RE: Υπενθύμιση - Έκτακτη συνεδρία ad-hoc Επιτροπής στις 16/4/2024 - Παττίχειο Πάρκο - Τελικές απόψεις

Αγαπητοί συνεργάτες,

Επισυνάπτω την τοποθέτηση μου για το Παττίχειο Πάρκο.

Εύα σε ευχαριστώ για τα αρχεία!

Εύχομαι καλό ΣΚ σε όλους.

Re: Προσχέδιο Έκθεσης Παττίχειου Πάρκου για σχόλια

Andreas Demetropoulos <andrecws@gmail.com>

To Constantinos Charalambous

Cc Game Fund - Panicos Panayides; Eva Pitta; Artemis; Department of Forests Director; wildlife.thira@cytanet.com.cy; Director of Department of Fisheries and Marine Research; info@opok.org.cy; tassos; +11 others

Wed 31/07/2024 1:39 pm

Reply Reply All Forward ...

Follow up. Start by Friday, 6 September 2024. Due by Friday, 6 September 2024.

CAUTION: THIS EMAIL ORIGINATED FROM OUTSIDE OF THE ORGANIZATION. DO NOT CLICK LINKS OR OPEN ATTACHMENTS UNLESS YOU RECOGNIZE THE SENDER AND KNOW THE CONTENT IS SAFE.

Αγαπητή Εύα καλημέρα

Κατά την επιτόπια επίσκεψη μας στον χώρο του Παττίχειου Πάρκου, στις 10 Ιουλίου 2024, εξέφρασα τις θέσεις και απόψεις μου για όλα τα θέματα που αφορούσαν τον Νέο Σχεδιασμό Κατασκευής και Αναδιαμόρφωσης του Πάρκου.

Σημειώνω ότι το σχετικό Προσχέδιο της Έκθεσης γενικά όπως διαμορφώθηκε με βρίσκει σύμφωνη. Συνεχίζω όμως να έχω τις επιφυλάξεις μου αναφορικά με το πάρκο των σκύλων, εντός μιας περιοχής Natura (ΕΖΔ και ΖΕΠ), τελείως ασύμβατο με τους στόχους διατήρησης και προστασίας της περιοχής. Επίσης ο αριθμός των τραπεζοκαθισμάτων είναι υπερβολικά μεγάλος. Θυμάμαι μιλούσαμε για πολύ μικρότερο αριθμό, περίπου 30 και όχι 90.... δηλαδή περίπου για 100 άτομα και όχι 300.

Με εκτίμηση

Μυρούλα Χατζηχριστοφόρου

Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ)

On Wed, Jul 31, 2024 at 10:48 AM Constantinos Charalambous <cocharalambous@fd.moa.gov.cy> wrote:

Καλημέρα,

Επισυνάπτεται το προσχέδιο με τα σχόλια μας.

Ευχαριστώ,

Κωνσταντίνος